

Жол ережелері-білу керек!

Балаларға жол қозғалысы ережелерін үйрету бойынша ұсыныстар.

Балалармен жолдың қауіптілігі туралы тым қатал үнмен сөйлесу тиімсіз. Егер бала әңгімеге қызығушылық танытпаса, нәтижесінде ол ақпараттың аз ғана бөлігін игереді. Балаңызбен тыныш сөйлесу әлдеқайда тиімді, ол бос емес және оның назары сіздің қолыңызда болатын сәтті таңдайды. Түсіндірмес бұрын, әңгіменің маңыздылығы мен маңыздылығын көрсетіңіз, нәресте өзінің маңыздылығын сезінсін. Жолдың жанында оның назары талап емес, өтініш болуы керек. Ол не болып жатқанын және қауіп төніп тұрғанын түсінуі керек. Мұндай мотивация жазадан немесе сөгістен қорқудан әлдеқайда күшті.

Ата – аналардың тағы бір жиі кездесетін қателігі - "сіз менімен бірге бола аласыз".

Егер сіз балаға өз мысалында көрсетсеңіз қызыл түске қалай жүгіруге болады, сенімді болыңыз, жалғыз қалғанда, ол бұл трюкті қайталауға тырысады.

Үйден шыққан кезде.

Егер үйдің кіреберісінде көлік қозғалысы мүмкін болса, баланың келе жатқан көліктің бар-жоғын бірден байқаңыз. Егер кіреберісте көлік тұрса немесе ағаштар өсіп тұрса, көлікті тоқтатып, айналаңызға қараңыз – ешқандай қауіп жоқ.

Тротуарда жүру кезінде.

- * Оң жаққа жабысыңыз.
- * Ересек адам жолдың жағында болуы керек.
- Егер тротуар жолдың жанында болса, ата-аналар баланың қолын ұстауы керек.
- * Баланы тротуармен жүріп, көліктердің ауладан шығуын мұқият бақылауға үйретіңіз.

Жолды кесіп өтуге дайындық

- * Тоқтаңыз, жолды тексеріңіз.
- * Балада жолды бақылауды дамытыңыз.
- * Қозғалыстарыңызға баса назар аударыңыз: жолды тексеру үшін басыңызды бұраңыз. Жолды тексеру үшін аялдама, автомобильдерді өткізу үшін аялдама.
- * Баланы алысқа қарауға, жақындап келе жатқан машиналарды ажыратуға үйретіңіз.
- * Балаңызбен тротуардың шетінде тұрмаңыз.
- * Баланың назарын бұрылуға дайындалып жатқан көлік құралына аударыңыз, көліктердегі бұрылыс сигналдары туралы айтыңыз.
- * Көліктің өткелде қалай тоқтайтынын, оның инерция арқылы қалай қозғалатынын көрсетіңіз.

Жүріс бөлігінің өтуі кезінде

- * Жолға шыққанда сөйлесуді тоқтатыңыз.
- * Жолды тек жаяу жүргіншілер өткелінен өтіңіз.
- Асықпаңыз, жүгірмеңіз, жолды өлшеңіз.
- * Көшені бұрышпен кесіп өтпеңіз, балаға жолдың нашар көрінетінін түсіндіріңіз.
- * Көшені алдын-ала тексермей, көлікке немесе бұталарға байланысты балаңызбен бірге жолға шықпаңыз.
- * Егер сіз екінші жағынан достарыңызды, дұрыс автобусты көрсеңіз, баланы қауіпті деп үйретсеңіз, жолды кесіп өтуге асықпаңыз.
- * Реттелмейтін қиылысқа өту кезінде баланы көлік қозғалысының басталуын мұқият бақылауға үйретіңіз.
- * Балаға автомобильдер аз болатын жолда да мұқият өту керек екенін түсіндіріңіз, өйткені көлік ауладан, аллеядан шыға алады.

Көліктен отырғызу және түсіру кезінде

- * Алдымен баланың алдына шығыңыз, әйтпесе бала құлап, жолға шығып кетуі мүмкін.
- * Толық тоқтағаннан кейін ғана есікке қонуға жақындаңыз.
- * Соңғы сәтте көлікке отырмаңыз (есіктерді қысып тастауы мүмкін).
- * Баланы аялдама аймағында мұқият болуға үйрету-бұл қауіпті орын (жолдың нашар көрінісі, жолаушылар баланы жолға итеріп жіберуі мүмкін).

Көлікті күту кезінде

- * Тек отырғызу алаңдарында, тротуарда немесе жол жиегінде тұрыңыз.

Көшеде мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру бойынша ұсыныстар

- Көшеге ауысу дағдысы: жолға жақындаған кезде тоқтаңыз, көшені екі бағытта да тексеріңіз.
- Сыртта сабырлы, сенімді мінез-құлық дағдысы: үйден кетіп бара жатқанда, кешікпеңіз, тыныш жүру кезінде уақыт қорына ие болу үшін алдын ала шығыңыз.
- * Өзін-өзі бақылауға ауысу дағдысы: сіздің мінез-құлқыңызды бақылау қабілеті күн сайын ата-аналардың басшылығымен қалыптасады.
- * Қауіпті болжау дағдысы: бала өз көзімен көруі керек, көшедегі әртүрлі заттардың артында жиі қауіп бар.

Жылдың кез келген уақытында жаяу жүргіншінің үш досы.

Қызыл жарық-сіздің алғашқы досыңыз —

Іс жүзінде қатал.

Егер ол кенеттен жанса —

Жол жоқ.

Сары жарық-сіздің екінші досыңыз

Ақылға қонымды кеңес береді:

Тоқта! Таңертең назар аударыңыз!

Жаңа сигналдарды күтіңіз!

Үшінші досым саған жыпылықтады

Оның жасыл жарығымен:

Өту! Қауіп жоқ!

Мен бұған кепілдік беремін!

Алаңдарды ауыстыру кезінде,

Даңғылдар, көшелер мен жолдар

Осы үш достың кеңестері

Оларды уақытында қабылдаңыз және орындаңыз.

Қызыл шам жанып тұрды —

Жаяу жүргіншіге жол жоқ!